

فصلنامه علمی پژوهشی
دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت
دوره ۱۱/ شماره ۲ (پیاپی ۴۲) / تابستان ۱۴۰۱
صفحه ۱۰۷ تا ۱۲۰

تأثیر مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی بر ارزش آفرینی شرکتها

سامان خورشید

دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نور، نور، ایران
samankh2002@gmail.com

یحیی کامیابی

دانشیار گروه حسابداری، دانشکده اقتصادی واداری، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران
y.kamyabi@umz.ac.ir

مهدی خلیل پور

استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نور، نور، ایران
khalilpouremehdi@gmail.com

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۵/۰۴ تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۶/۱۸

چکیده

توسعه بازارهای سرمایه با افزایش آگاهی سهامداران، فشار روی شرکتها برای عملکرد بهتر را افزایش داده است. سهامداران به عنوان مالکان واحد تجاری در پی افزایش ثروت خود هستند، با توجه به اینکه افزایش ثروت نتیجه عملکرد مطلوب واحد تجاری است. در ادبیات مدیریت، شاخصهای متفاوتی برای سنجش عملکرد از منظرهای مختلف ارائه شده است. ذینفعهای سازمانها همیشه به پیش بینی وضعیت آینده علاقمند بوده و به دنبال روشهایی هستند که در پیش بینی وضعیت آینده دقیقتر، کاراتر و سریعتر عمل کنند. از این رو، این پژوهش درصدد است تأثیر مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی بر ارزش آفرینی شرکتها مورد بررسی نماید. برای تحقق این هدف، داده های ۱۰۱ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۹۲ الی ۱۳۹۷ گردآوری شده، و روش رگرسیون چند متغیره به شیوه پانل دیتا برای تجزیه و تحلیل داده ها مورد استفاده قرار گرفت. یافته های پژوهش حاکی از آن است مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی بر ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار تأثیر معنی داری دارد.

واژه های کلیدی: ایجاد ارزش شرکت، مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی.

۱- مقدمه

سرمایه گذاران و سهامداران شرکتها درباره اتخاذ تصمیم گیری های اقتصادی دارند، همواره مورد توجه انجمن های مختلف حسابداری، حسابرسی و مالی بوده اند. صورتهای مالی و یادداشتهای پیوست آنها به استفاده کنندگان مختلف در ارزیابی وضعیت مالی، عملکرد سالانه و همچنین انعطاف پذیری مالی و سودآوری واحد تجاری یعنی واحد گزارشگری مالی باری می رساند. استفاده کنندگان از اطلاعات مالی برای تصمیم گیری در زمینه های مهم اقتصادی به اطلاعات مالی معتبر، مربوط و قابل فهم نیاز دارند، بنابراین صورتهای مالی و یادداشتهای پیوست آن باید از کیفیت گزارشگری مالی مطلوبی برخوردار باشند. کیفیت گزارشگری مالی که در راستای مدیریت استانداردهای حسابداری و کیفیت حسابرسی قرار دارد، به معنای توان صورتهای مالی در انتقال اطلاعات در رابطه با فعالیت شرکت و به طور خاص، پیش بینی جریان های نقدی مورد انتظار آن به سرمایه گذاران و میزان مفید بودن صورتهای مالی برای سرمایه گذارن، بستانکاران، سهامداران، مدیران و سایر استفاده کنندگان از اطلاعات مالی شرکت می باشد. فراهم کردن اطلاعات مالی با کیفیت موجب افزایش اعتماد سرمایه گذاران و سهامداران شرکت شده و در نتیجه ارزش بازار شرکتها افزوده می گردد. بنابراین هدف از این تحقیق ارایه و تبیین مدلی برای ایجاد ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار با توجه به نقش مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی برای شرکت هاست. هر چند صاحب نظران حسابداری سود را ملاک مناسب و بهترین برآورد از عملکرد واحد انتفاعی می دانند منتقدین ابراز می نمایند که سودهای حسابداری متأثر از تخصیص ها، برآوردها و مفروضات غیر واقعی است که فاقد تفسیر اقتصادی بوده و تحت تاثیر جانبداری ها و قضاوتهای آگاهانه یا ناآگاهانه عوامل انسانی مانند مدیریت قرار می گیرد.

این پژوهش با طرح مبانی نظری و پیشینه پژوهش های مرتبط با موضوع و همچنین تبیین روش پژوهش و فرضیه های برگرفته از مسئله و مبانی نظری پژوهش ادامه یافته و سپس به تشریح نتایج آزمون فرضیه ها پرداخته شد و در نهایت نتیجه گیری و پیشنهادها بیان می شود.

باتوجه به جنبه های اقتصادی اطلاعات، گزارشگری مالی و سیستم حسابداری نقش حیاتی را در بازار سرمایه ایفا می کند. هدف اصلی گزارشگری مالی تأمین نیازهای اطلاعاتی سرمایه گذاران است. سرمایه گذاران و استفاده کنندگان با استفاده از اطلاعات حسابداری عملکرد آتی شرکت را پیش بینی و از آن برای ارزش گذاری شرکت استفاده می کنند (دادخواه، ۱۳۹۷). بنابراین، بسیاری از اندازه گیری های حسابداری بر سود در گذشته، حال و انتظارات آینده مبتنی می باشد. درآمد فروش معمولاً بر مبنای سود خالصی اندازه گیری می شود که انتظار می رود از فروش کالاها یا خدمات تحصیل گردد. هزینه ها نیز معمولاً بر مبنای سود تحصیل شده برای تحصیل کالاها و خدمات مورد استفاده واحد انتفاعی اندازه گیری می شود. (سعادت، ۱۳۹۵)

گزارشگری مالی باید اطلاعاتی به سرمایه گذاران، بستانکاران و سایر استفاده کنندگان ارائه کند تا آنها را در ارزیابی فرصت های سرمایه گذاری و اعطای اعتبار کمک نماید و نیز نسبت به تعیین مبلغ، زمان بندی و عدم اطمینان جریانات نقدی آتی از قبیل سود تقسیمی یا بهره و غیره کمک کند. در ارزیابی عملکرد و ارزش شرکت ها از مقیاس های مختلف مالی و غیر مالی استفاده می گردد و تاکنون مدل ها و الگوهای مختلفی در ارزیابی آن ارائه شده است. این اندازه گیری شامل دامنه وسیعی از معیارهای عملکرد شامل شماری از سودهای محاسبه شده منطبق با قوانین موجود حسابداری، شماری از سودهایی که قسمت اصلی عملکرد عملیاتی را منعکس می کند و معیار جریان نقدی و نیز رابطه آنها با مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی که به عنوان معیارهای مشرف بر ارائه گزارشگری عملکرد شرکت استفاده می شود، می گردد (نینگزنگ، ۲۰۱۷).

یکی از ابزارهای بازار سرمایه وجود اطلاعات شفاف و کامل می باشد. با توجه به اینکه یکی از اهداف مدیریت افزایش ارزش آفرینی شرکت می باشد و افشای اطلاعات، بهبود وضعیت مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی و افزایش نقدینگی و تقاضا برای سهام شرکت ممکن است ارزش شرکت را تحت تاثیر قرار دهد، محتمل است که مدیریت از طریق افشای بهتر اطلاعات و یا به عبارت دیگر بهبود کیفیت اطلاعات ارائه شده منجر به حداکثر سازی ارزش شرکت می گردد. و باید در نظر داشت که گزارش های مالی به علت اهمیتی که برای استفاده کنندگان و خصوصاً

۲- مبانی نظری پژوهش

مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی و ارزش افزوده اقتصادی

معیار های سنتی ارزیابی عملکرد، مبتنی بر ارقام سود حسابداری می باشند و به دلایل متعدد از جمله در نظر نگرفتن هزینه های تأمین مالی از طریق صاحبان سهام؛ در نظر نگرفتن آثار تصمیمات و رخدادهای آتی، نظیر دستیابی به بازار جدید و غیره، قادر به ارزیابی عملکرد واقعی شرکتها نمی باشند. یکی از معیار های مبتنی بر مدل اقتصادی، ارزش افزوده اقتصادی می باشد، این معیار می تواند سود اقتصادی شرکت را به نحو مناسبی اندازه گیری کند و انتقادات وارده بر ارقام سود حسابداری را تا اندازه ای بر طرف کند. طرفداران این معیار ادعا می کنند که این شاخص، برترین معیار ارزیابی عملکرد محسوب می شود؛ زیرا بعنوان یک معیار ارزیابی، هزینه فرصت صاحبان سهام و ارزش زمانی پول را در نظر گرفته و تحریفات ناشی از بکارگیری روشهای متفاوت حسابداری را برطرف می کند. عدم استفاده از معیار های مناسب برای ارزیابی عملکرد، از یک سو باعث می شود که قیمت سهام شرکت ها به ارزش واقعی آنها نزدیک نشود و این پدیده موجب ضرر و زیان یک گروه از خریداران سهام و سود سرشار گروه دیگر خواهد شد و از سوی دیگر عدم جبران خدمات مدیران به تناسب عملکرد واقعی آنها، در جهت حداکثر سازی ثروت سهامداران موجب ایجاد شکاف بین منافع مدیران و سهامداران شده و مشکلات تضاد منافع میان نماینده و مالک بوجود خواهد آمد (رونالد و دیگران^۱، ۲۰۱۶).

منبع اطلاعاتی اکثریت فعالان بازار سرمایه، گزارش های مالی منتشره از جانب شرکت ها می باشد که به صورت دوره ای در اختیار عموم قرار می گیرد و مبنای تصمیم گیری سرمایه گذاران بالقوه و بالفعل برای خرید و فروش و سرمایه گذاری در بازار سهام می باشد. از مهمترین اطلاعاتی که در اختیار استفاده کنندگان قرار می گیرد صورتهای مالی شرکتها می باشد که در این بین کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی از اهمیت بالایی برخوردار است. (مارتین و همکاران^۲، ۲۰۱۷).

یکی از عوامل مؤثر در تصمیم گیری، اطلاعات مناسب و مرتبط با موضوع تصمیم است. در صورتی که اطلاعات مورد نیاز به صورتی نامتقارن بین افراد توزیع شود، می تواند نتایج متفاوتی را نسبت به موضوعی واحد سبب شود. بنابراین قبل از اینکه خود اطلاعات برای فرد تصمیم گیرنده مهم باشد، کیفیت توزیع

اطلاعات است که از اهمیت برخوردار است (زانگ و همکاران^۳، ۲۰۱۳).

امروزه سرمایه گذاران در بازارهای سرمایه به میزان زیادی بر اطلاعات مالی قابل اتکا تأکید دارند. کیفیت بالای گزارشگری مالی به سرمایه گذاران در برآورد بهتر ریسک و ارزیابی ارزش شرکت کمک نموده و منجر به بهبود تصمیم های سرمایه گذاری می گردد. رسوایی های مالی اخیر در بازارهای سرمایه ایالات متحده و اروپا (نظیر انرون، ورلدکام و پارمالات) بر اهمیت کیفیت گزارشگری مالی به ویژه کیفیت حسابرسی صحنه گذارده اند. بر اساس بسیاری از پژوهش های نظری، به علت این که ریسک اطلاعاتی بازار قابل تنوع پذیری نمی باشد، در مدل های قیمت گذاری دارایی های سرمایه گذاری لحاظ شده و از عوامل مؤثر بر بازده مورد انتظار سرمایه گذاران و در نتیجه هزینه سرمایه شرکت تلقی می گردد (ایزبیلی و همکاران^۴، ۲۰۰۴).

رشد و توسعه اقتصاد، افزایش شرکتهای سهامی و تفکیک مدیریت از مالکیت، امروزه مسائل نمایندگی را به یکی از مهمترین دغدغه های سرمایه گذاران مبدل ساخته است. مسائل نمایندگی از این واقعیت سرچشمه می گیرد که سرمایه گذاران معمولاً دارای تمایل و یا توانایی لازم جهت اداره امور شرکت نیستند، لذا این مسئولیت را به مدیران محول می کنند. چنانچه هر دو گروه مدیران و سرمایه گذاران به دنبال بیشینه کردن منافع شخصی خود باشند و در صورتیکه اعمال نظارت بر عملکرد نماینده مستلزم هزینه باشد، این امر به طور ضمنی حاوی این پیام است که نماینده ممکن است همواره درصد تأمین منافع مالک و حداکثر کردن ثروت وی نباشد. از این رو انتخاب معیاری مناسب، به منظور اطمینان از دستیابی شرکت به هدف نهایی خود که همانا بیشینه کردن ثروت مالکان است، از مهمترین راهکارهای پیش روی سهامداران برای ارزیابی عملکرد شرکت که بخش اعظم آن در نتیجه تصمیم گیریهای مدیریت نظیر تصمیم گیری در زمینه کیفیت گزارشگری مالی، مدیریت استانداردهای حسابداری که موضوع مورد بحث پژوهش حاضر می باشد و به تبع آن تصمیم گیریهای صحیح اقتصادی است تأثیر گذار باشد در این راستا کیفیت حسابرسی به عنوان یک عامل کنترلی بر کیفیت اطلاعات مالی ارائه شده از سوی مدیران برای سهامداران و سایر استفاده کننده گان از اطلاعات مالی مطرح می باشد که می تواند تأیید کننده فعالیت های ارزش آفرینی مدیران باشد (آسما^۵، ۲۰۱۷).

⁴ Easley, D., and M. O'Hara
5 AsmaHoucine

¹ Ronald W. Andersona, Malika Hamadib

² Martin R.W. Hiebl

³ Yuyang Zhang, Konari Uchida, , Hua Bu

مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابداری و ارزش افزوده بازار

گزارشگری مالی یکی از مهمترین فرآورده های سیستم حسابداری است که از اهداف عمده آن فراهم آوردن اطلاعات لازم برای تصمیم گیری اقتصادی استفاده کنندگان در خصوص ارزیابی عملکرد و توانایی سودآوری بنگاه اقتصادی است. شرط لازم برای دستیابی به این هدف، اندازه گیری و ارائه اطلاعات، به نحوی است که ارزیابی عملکرد گذشته را ممکن سازد و در سنجش توان سودآوری و پیش بینی فعالیت های آتی بنگاه اقتصادی موثر افتد. مدیران، تحلیل گران و سرمایه گذاران بیشترین توجه خود را به سود گزارش شده شرکت ها اختصاص داده اند. مدیران، از حفظ روند رو به رشد سود منتفع می شوند، زیرا پاداش آن ها به میزان سود شرکت ها بستگی دارد. تحلیل گران مالی، درگیر تجارت پردازش و تفسیر اطلاعات هستند و درک صحیح محتوای اطلاعاتی سود، یک بخش اساسی از این رویه است. بنابراین کیفیت گزارشگری مالی، مدیریت استانداردهای حسابداری و کیفیت حسابداری به عنوان عواملی که می توانند ارزش افزوده بازار شرکتها را به صورت مستقیم تحت تاثیر قرار دهند مطرح می باشند. و باید در نظر داشت که هرچقدر کیفیت گزارشگری مالی بالاتر باشد درجه عدم تقارن اطلاعاتی بین سهامداران کاهش می یابد و باعث افزایش اعتماد سهامداران به اطلاعات ارائه شده توسط شرکت ها می باشد البته باید در نظر داشت که مدیریت استانداردهای حسابداری و کیفیت حسابداری از عوامل مکمل کیفیت گزارشگری مالی می باشند (کاسمیدو و همکاران^۱، ۲۰۲۰) به بیان دیگر، سرمایه گذاران در مواجهه با شرکت های با اطلاعات محرمانه بیشتر، بازده مورد انتظار بیشتری را مطالبه می نمایند. از این رو، می توان انتظار وجود تاثیر مثبت کیفیت اطلاعات حسابداری و کیفیت حسابداری را بر ارزش شرکتها را داشت. از آنجا که سود حسابداری یکی از مهم ترین منابع اطلاعاتی، سرمایه گذاران در خصوص شرکت می باشد انتظار می رود که بهبود کیفیت اطلاعات حسابداری از طریق کاهش ریسک اطلاعاتی و کاهش هزینه سرمایه شرکت، افزایش ارزش شرکت در بازار را به همراه داشته باشد. حال بنابر آنچه در بالا بیان شد در این تحقیق به دنبال بررسی رابطه ارزش آفرینی براساس مدیریت استانداردهای

حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابداری می باشیم.

پیشینه تجربی پژوهش

کریسماجی و همکاران^۲ (۲۰۱۹) به تجزیه و تحلیل اثر افشای گزارش پایداری، ارزش افزوده اقتصادی و سایر عوامل اساسی شرکتها بر ارزش شرکت در بورس اندونزی پرداخته است. یافته های پژوهش آنها حاکی از تاثیر مثبت مدیریت درآمد تعهدی بر EVA می باشد در حالی که مدیریت درآمد واقعی بر EVA تأثیر منفی دارد.

راس و همکاران^۳ ۲۰۱۸ عوامل تعیین کننده قابلیت مقایسه صورتهای مالی را در سطح کشوری و سطح شرکتی بررسی کرده اند. و نتیجه گیری کردند که در سطح شرکتی متغیر اندازه شرکت با قابلیت مقایسه رابطه مستقیم و متغیرهای مدیریت سود و نوسانات بازده داراییها با قابلیت مقایسه رابطه معکوس دارند.

اروج خان و همکاران^۴ ۲۰۱۸ به بررسی اینکه آیا استانداردهای FASB باعث افزایش ارزش سهام سهامداران می گردد پرداختند. نتایج نشان داد به طور متوسط استاندارد یک رویداد غیرمستقیم از دیدگاه سرمایه گذاران است چرا که ۱۰۴٪ از ۱۳۸ استاندارد مورد بررسی با هیچ تغییری در ارزش سهامداران ارتباطی ندارد. استانداردهای ۹ و ۱۰ و ۱۵ با کاهش (افزایش) ارزش سهامداران مرتبط است و به طرز شگفت آوری، ۲۵ معیار برای افزایش ریسک برآورد مرتبط است.

کالوگیروا و همکاران^۵ ۲۰۱۷ بیان می کند که عوامل متعددی بر کیفیت گزارشگری مالی و به تبع آن قابلیت مقایسه صورتهای مالی تأثیرگذار بوده و استانداردهای حسابداری تنها یکی از این عوامل هستند. در واقع تأثیر استانداردهای حسابداری در تعیین خروجی فرآیند گزارشگری مالی کمتر از متغیرهایی مانند کیفیت حسابداری، انگیزه مدیران، ساختار مدیریت و سایر ویژگیهای سازمانی است.

فرانسیس و همکاران^۶ ۲۰۱۴ رابطه سبک حسابداری و قابلیت مقایسه حسابداری را بررسی کردند. نتایج پژوهش آنان نشان داد که سبک حسابداری نقش معنی داری را در تبیین قابلیت مقایسه ایفا می کند.

دانشور و همکاران^۷ ۱۳۹۸ به بررسی رابطه بین ارزش افزوده اقتصادی و جریان نقدی در شرکت های پذیرفته شده در

^۲ Urooj Khan, Bin Li, Shivaram Rajgopal, Mohan Venkatachalam

^۳ Kalogirou, F., V. Kiosse, and P. Pope

^۴ Francis, J.R., M. Pinnuck, and O. Watanabe

^۱ Kyriaki Kosmidou, Dimitrios Kousenidis, Anestis Ladas, Christos Negkakis

^۲ Krismiaji, Maria Purwantini, and Adi Prabhata

^۳ Ross, J., L. Shi, and H. Xhi

تحقیقاتی صورت گرفته در این حوزه می تواند برای سرمایه گذاران، تدوین کنندگان مقررات بازار حسابرسی و سایر ذینفعان اطلاعات حسابداری در امر تصمیم گیری راهگشا باشد. نورو و همکاران ۱۳۹۴ به بررسی کیفیت سود و ارزش شرکت: شواهدی از شرکت‌های ایرانی پرداختند. یافته‌های بدست آمده حاکی از آن است، که بین کیفیت سود و فرصت‌های سرمایه‌گذاری با ارزش شرکت، رابطه مثبت معناداری وجود دارد. علاوه بر این، نتایج نشان می‌دهند که فرصت‌های سرمایه‌گذاری بر رابطه بین کیفیت سود با ارزش شرکت تأثیر معناداری ندارد.

رستمیان و همکاران ۱۳۹۶ به بررسی رابطه ویژگی‌های کیفیت سود و عملکرد پرداختند. نتایج حاکی است که ارزش بازخورد به عنوان شاخص کیفیت سود با شاخص Q توبین و بازده دارایی‌ها به عنوان عملکرد شرکت رابطه مثبت و معنی داری دارد و در مقایسه با رابطه بین ارزش پیش بینی و شاخص Q توبین و بازده دارایی‌ها شدیدتر است، زیرا رابطه بین ارزش پیش بینی و شاخص Q توبین معنی دار نبوده و رابطه بین ارزش پیش بینی و بازده دارایی‌ها با آنکه به صورت منفی معنی دار است اما در مقایسه با رابطه بین ارزش بازخورد و شاخص Q توبین و بازده دارایی‌ها خفیف تر است. نتایج فوق با حضور متغیرهای کنترل اندازه شرکت، اهرم شرکت و رشد شرکت بدست آمده است.

۴- فرضیه‌های پژوهش

در این پژوهش بر اساس مبانی نظری و پیشینه تجربی مطرح شده، فرضیه‌های زیر طراحی گردیده است:

(۱) مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی بر ارزش افزوده اقتصادی تأثیر دارد.

(۲) مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی بر ارزش افزوده بازار تأثیر دارد.

۵- روش پژوهش

با توجه به تقسیم‌بندی علمی از نظر هدف این پژوهش، از نوع پژوهش کاربردی و از آنجا که موضوع این پژوهش تأثیر مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی بر ارزش آفرینی شرکتها است، لذا می توان این پژوهش را در زمره پژوهش‌های توصیفی قرارداد. از نظر تئوریک جزء پژوهش‌های اثباتی و از منظر استدلال نیز جزء قیاسی- استقرایی است. همچنین، روش شناسی پژوهش از نوع

بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج نشان داد بین ارزش افزوده اقتصادی و شاخص جریان نقدی شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد. همچنین، بین ارزش افزوده اقتصادی با شاخص جریان نقدی عملیاتی، شاخص جریان نقدی سرمایه گذاری و شاخص جریان نقدی تامین مالی رابطه معناداری وجود دارد.

حیدری ۱۳۹۷ به بررسی تأثیر شاخص‌های افشای اختیاری اطلاعات و ریسک نقدشوندگی بر ارزش افزوده اقتصادی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج تحقیق در ارتباط با تایید فرضیه اول پژوهش نشان از آن داشته که ریسک نقدشوندگی سهام شرکت بر ارزش افزوده اقتصادی شرکت تأثیر معنادار و معکوسی دارد. در نهایت با توجه به تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته در ارتباط با تایید فرضیه دوم پژوهش به این نتیجه رسیدیم که افشای اختیاری اطلاعات سهام بر ارزش افزوده اقتصادی شرکت تأثیر معنادار و مستقیمی دارد.

خسروی و همکاران ۱۳۹۷ به بررسی تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر ارزش افزوده اقتصادی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج آزمون فرضیه‌ها داد نشان که بین تخصص مالی اعضای کمیته حسابرسی، عمر کمیته حسابرسی با ارزش افزوده اقتصادی رابطه معنی دار آماری وجود دارد، ولی هیچ رابطه‌ی معنی داری بین اندازه کمیته حسابرسی، نمایندگی شخصیت حقوقی بودن اعضای کمیته حسابرسی و استقلال اعضای کمیته حسابرسی با ارزش افزوده اقتصادی یافت نشد.

رستمی و همکاران ۱۳۹۶ به بررسی ارتباط بین کیفیت سود و ارزش شرکت (نقش تعدیل کنندگی تاخیر غیرعادی حسابرسی) پرداختند. یافته‌های پژوهش نشان داد که؛ بین کیفیت سود و ارزش شرکت با در نظر گرفتن تاخیر غیرعادی حسابرسی ارتباط معنی داری وجود دارد. به شرکت‌هایی که سطح بالایی از کیفیت سود را دارند پیشنهاد می‌گردد که بازه زمانی مناسبی را برای حسابرسی گزارش‌های مالی خود تعیین نمایند، تا از این طریق علاوه بر کاهش فشار بر روی حسابرسان سبب بهبود گزارش‌های حسابرسی نیز گردند و تاخیر غیر عادی حسابرسی را کاهش دهند.

صفری و همکاران ۱۳۹۶ به بررسی کیفیت حسابرسی و ارزش گذاری بازار از نگاهداشت وجه نقد شرکت‌ها پرداختند. یافته‌های بدست آمده حاکی از آن است که سرمایه گذاران برای وجه نقد نگهداری شده شرکت‌هایی که توسط حسابرسان متخصص در صنعت صاحبکار حسابرسی شده اند، ارزش بیشتری قائلند. یافته‌های تحقیق ضمن پر کردن خلاء

برای محاسبه نرخ هزینه سرمایه از میانگین موزون هزینه سرمایه استفاده شده است که برای شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار ایران به صورت زیر قابل محاسبه است: (سالگا و همکاران، ۲۰۱۵)

(مدل ۳)

$$WACC = (W_s * K_s) + (W_d * K_d)$$

که در آن :

W_s و W_d = به ترتیب وزن بدهی و حقوق صاحبان سهام عادی.

(مدل ۴)

$$W_s = \frac{\text{ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام عادی}}{\text{ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام عادی} + \text{ارزش دفتری بدهیهای بهره دار}}$$

(مدل ۵)

$$W_d = \frac{\text{ارزش دفتری بدهیهای بهره دار}}{\text{ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام عادی} + \text{ارزش دفتری بدهیهای بهره دار}}$$

K_s و K_d = به ترتیب نرخ هزینه حقوق صاحبان سهام عادی و نرخ هزینه بدهی

که در این پژوهش نرخ هزینه حقوق صاحبان سهام عادی (K_s) از تقسیم سود نقدی که شرکت به سهامداران پرداخت نموده بر ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام بدست آمده است (سالگا و همکاران، ۲۰۱۵).

(مدل ۶)

$$K_s = \frac{DPS}{\text{ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام}}$$

نرخ هزینه بدهی (K_d) :

که در این پژوهش به دلیل عدم افشای نرخ هزینه تک تک اقلام بدهیهای بهره دار، این نرخ از تقسیم هزینه های مالی شرکت بر بدهیهای بهره دار بدست آمده است (سالگا و همکاران، ۲۰۱۵).

(مدل ۷)

$$K_d = \frac{\text{هزینه های مالی}}{\text{مجموع بدهیهای بهره دار}} (t - 1)$$

نرخ موثر مالیاتی (t) برای شرکت های بورسی براساس قانون جدید مالیاتهای مستقیم ۲۲/۵ درصد در نظر گرفته شده است.

۲-۱-۵- متغیرهای مستقل

STD_{it} = شاخص مدیریت استانداردهای حسابداری که به صورت زیر قابل محاسبه می باشد (مرچنهار^۲، ۲۰۰۹؛ و فالسوم و همکاران^۳، ۲۰۱۵):

پس رویدادی می باشد، بدین معنی که پژوهش بر اساس اطلاعات گذشته انجام می شود. اطلاعات مورد استفاده در این پژوهش از صورت‌های مالی و یادداشت‌های پیوست صورت‌های مالی و همچنین از اطلاعات اولیه تابلوی بورس (گردآوری شده در نرم افزار ره آورد نوین و بانک اطلاعاتی اداره آمار شرکت بورس) استفاده شده است.

جامعه آماری این تحقیق تمامی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ می باشند. بررسی انتخاب حجم نمونه از نمونه‌گیری سیستماتیک یا هدفمند به روش حذفی با در نظر گرفتن شرایط زیر استفاده شد:

سال مالی آن‌ها منتهی به پایان اسفند ماه باشد، حداقل شش سال بین سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۷ در بورس اوراق بهادار تهران بوده باشند، صورت‌های مالی آن‌ها در دسترس باشد، اطلاعات مورد نیاز برای اندازه‌گیری متغیرهای این تحقیق را افشا نموده باشند و در نهایت با توجه به شرایط در نظر گرفته شده تعداد ۱۰۱ شرکت به عنوان نمونه آماری برگزیده شدند.

۱-۵- مدل و متغیرهای پژوهش

برای بررسی تاثیر مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی بر ارزش افزوده اقتصادی از یک مدل رگرسیونی به صورت زیر استفاده شده است:

(مدل ۱)

$$EVA_{it} = \beta_0 + \beta_1 STD_{it} + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 AQ_{it} + \beta_4 Size_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 ROA_{it} + \beta_7 ROE_{it} + \varepsilon_{it}$$

۱-۱-۵- متغیر وابسته

EVA = برابر است با ارزش افزوده اقتصادی (سالگا و همکاران^۱، ۲۰۱۵)

ارزش افزوده اقتصادی (EVA)

(مدل ۲)

$$EVA_t = NOPAT_t - (WACC_t \times Capital_{t-1})$$

EVA = ارزش افزوده اقتصادی

Capital = سرمایه بکارگرفته شده

NOPAT = سود خالص عملیاتی پس از کسر مالیات

WACC = میانگین موزون هزینه سرمایه

^۲ Folsom et all^۱ Salaga Jakub , Bartosova Viera, Kicova Eva^۳ Mergenthaler, Richard

(مدل ۸)

WCA_t بر جریان نقدی را از وجه نقد حاصل از عملیات در سال مالی قبلی (CFO_{t-1})، سال جاری (CFO_t) و سال بعدی (CFO_{t+1}) (که همگی بر میانگین کل دارایی ها تقسیم شده اند) محاسبه نموده است.

(مدل ۱۱)

$$\frac{WCA_{it}}{AvgAssets_{it}} = \beta_0 + \beta_1 \frac{CFO_{it-1}}{AvgAssets_{it}} + \beta_2 \frac{CFO_{it}}{AvgAssets_{it}} + \beta_3 \frac{CFO_{it+1}}{AvgAssets_{it}} + \varepsilon_{it}$$

که در آن، WCA_{it} ، اقلام تعهدی سرمایه در گردش شرکت i در سال t است که به صورت زیر قابل محاسبه می باشد:

(مدل ۱۲)

$$WCA = \Delta CA - \Delta CL - \Delta Cash + \Delta Debt$$

ΔCA = تغییر در دارایی جاری

ΔCL = تغییر در بدهی جاری

ΔSTD = تغییر در بدهی های بلندمدت

$\Delta Cash$ = تغییر در وجه نقد

$\Delta Debt$ = تغییر در بدهی بلند مدت

CFO_{it} ، CFO_{t-1} و CFO_{t+1} به ترتیب نشان دهنده جریان نقدی حاصل از عملیات شرکت i در سال t ، $t-1$ و $t+1$ هستند که از صورت جریان وجه نقد شرکت قابل استخراج می باشند. پس از برآورد مدل شماره ۱۱ با استفاده از رگرسیون غلتان (سری زمانی) ۶ ساله برای هر شرکت-سال، ۶ مقدار باقیمانده در فاصله زمانی $t-6$ تا t به ازای هر شرکت برآورد می گردد. انحراف معیار این خطاها (۶خطا) به ازای هر شرکت، مبنایی برای محاسبه کیفیت گزارشگری مالی می باشد. هرچه قدر انحراف معیار خطاها بزرگتر باشد، بیانگر کیفیت گزارشگری مالی پایین تر و هرچه قدر انحراف معیار خطاها کوچکتر باشد، بیانگر کیفیت گزارشگری مالی بالاتر می باشد.

$$AQ = \text{کیفیت حسابرسی}$$

بر اساس آنچه در فرضیه های پژوهش مطرح گردید، متغیرهای وابسته پژوهش شامل کیفیت حسابرسی که به شرح زیر قابل اندازه گیری است :

در این پژوهش ما برای سنجش کیفیت حسابرسی از یک شاخص میانگین غیر وزنی که از طریق تقسیم مجموع شاخص های مختلف کیفیت حسابرسی بر تعداد کل شاخص های مختلف کیفیت حسابرسی به شرح زیر محاسبه می شود (کوبا و جاروبویی، ۲۰۱۷)

$$STD = \begin{cases} 1 & \text{if } |\Delta(RBscore_{it})| \geq 0.05 \\ 0 & \text{if } |\Delta(RBscore_{it})| < 0.05 \end{cases}$$

(مدل ۹)

$$RBscore_{it} = \frac{\sum_n^N (RBscore_n \times W_{nit})}{\sum_n^N (RBscore_n)}$$

$RBscore_{it}$ = ضریب میزان استفاده از استانداردهای قاعده محور است (مرچنهار، ۲۰۰۹؛ و فالسوم و همکاران، ۲۰۱۵):
 W_{nit} = مبین وزن اقلام موجود در حیطه استاندارد n مورد بررسی است.

$RBscore_{it}$ نشان دهنده متغیر چند وجهی است که بر اساس جدول تعیین نوع استانداردها که در بالا آورده شده است و به شرح رابطه زیر مقدار دهی شد.

(مدل ۱۰)

$$RBscore_{it} = \begin{cases} 0 & \text{kind} \rightarrow PB \\ 1 & \text{kind} \rightarrow MD \\ 2 & \text{kind} \rightarrow RB \end{cases} \quad (\text{مدل } 10)$$

به منظور تحلیل و بررسی قاعده محوری استانداردها مطابق متون پژوهش اقدام به اندازه گیری و شاخص بندی استانداردها از طریق واژه شناسی و تحلیل متن شد. در این پژوهش واژه های مرتبط با ویژگی های استانداردهای اصل محور (پیچیدگی، آماره های توصیفی، حدود مشخص، استثنائات، متون تفسیری و جزئیات زیاد) مشخص شد، سپس بر اساس مدل استخراجی از متون موضوع سطح قاعده محوری استانداردهای ایران تعیین گردید. طی این روش استانداردهای دارای پیچیدگی و خصوصیات قاعده محوری بیشتر به عنوان استانداردهای قاعده محور در نظر گرفته شد و استانداردهایی که دارای خصوصیات قاعده محوری کمتر هستند، به عنوان استانداردهای اصل محور دسته بندی شدند. ویژگی های قاعده محوری عبارت اند از: مرزبندی ها و خطوط روشن و مشخص، استثنای حوزه ای و تبعی، راهنماهای توضیحی و تفضیلی حجیم و در نهایت جزئیات فراوان.

FRQ = کیفیت گزارشگری مالی با استفاده از مدل توسعه یافته توسط دچو و دیچو^۱ (۲۰۰۲) محاسبه شده است. در این مدل، کیفیت گزارشگری مالی از طریق میزان نگهداشت اقلام تعهدی سرمایه در گردش فعلی بر جریان های نقدی عملیاتی دوره های قبلی، فعلی و آینده اندازه گیری می شود. بنابراین، دچو و دیچو (۲۰۰۲)، اقلام تعهدی سرمایه در گردش فعلی

¹ Dichev and Dechow

متغیر	علامت اختصاری	نحوه اندازه گیری
Auditor size	BIG	متغیر مزبور، یک متغیر مجازی صفر و یک بوده که اگر حسابرس شرکت سازمان حسابرسی باشد، به عنوان مؤسسه حسابرسی بزرگ محسوب شده و به آن شرکت عدد ۱ و در غیر این صورت به آن عدد ۰ اختصاص می‌یابد (گیلانی و همکاران، ۱۳۹۵).
Co- statutory	COS	اگر شرکت توسط موسسات حسابرسی غیر از سازمان حسابرسی مورد حسابرسی واقع شده باشد برابر با ۱ و در غیر اینصورت برابر با ۰ می باشد
Audit opinion	AUDOPIN	اگر حسابرسی گزارش مشروط صادر کرده باشد برابر با ۱ و در غیر اینصورت برابر با ۰ می باشد.
Audit lag	AUDLAG	تعداد روزهایی است که بین پایان سال مالی و تأیید صورت‌های مالی توسط حسابرسان را در برمی‌گیرد (فاصله‌ی زمانی بین پایان سال مالی و تأیید صورت‌های مالی توسط حسابرسان).
Audit specialization	AUDSPEC	اگر حسابرس شرکت متخصص در صنعت باشد برابر با ۱ و در غیر اینصورت برابر با ۰ است. در این پژوهش، براساس پژوهش انجام شده توسط رمضان احمدی و جمالی (۱۳۹۲)، آقایی و ناظمی اردکانی (۱۳۹۱)، حساس یگانه و همکاران (۱۳۹۱) و اعتمادی و همکاران (۱۳۸۹)، تخصص در صنعت حسابرس با استفاده از رویکرد سهم بازار محاسبه می‌شود، زیرا اولویت صنعت را نسبت به سایر حسابرسان نشان می‌دهد. هر چه سهم بازار حسابرس بیشتر باشد، تخصص صنعت و تجربه‌ی حسابرس نسبت به سایر رقبا بالاتر است. داشتن سهم بالای بازار (سهم غالب بازار) به این نکته اشاره دارد که حسابرس به طور موفقیت آمیزی خودش را از سایر رقبا از لحاظ کیفیت حسابرسی متمایز می‌کند. سهم بازار حسابرسان نیز به شرح زیر محاسبه می شود: سهم بازار حسابرس = $\frac{\text{مجموع های دارایی تمام صاحبکاران هر مؤسسه حسابرسی خاص در صنعت خاص}}{\text{مجموع های دارایی تمام صاحبکاران در این صنعت}}$ بر اساس پژوهش‌های ذکر شده، مؤسساتی در این پژوهش به عنوان متخصص در صنعت در نظر گرفته می‌شوند که سهم بازار آنها بیش از $\{1/2\} * (\text{شرکت‌های موجود در صنعت} / 1)$ باشد. در این پژوهش اگر مؤسسه حسابرسی در صنعت متخصص باشد عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر به این متغیر اختصاص خواهد یافت.
Auditor size and Co- statutory	BIG and COC	اگر حسابرسی شرکت و بازرسی قانونی توسط سازمان حسابرسی صورت گرفته باشد برابر با ۱ و در غیر اینصورت برابر با ۰ است.
Audit tenure	AUDTEN	اگر دوره تصدی حسابرس بیشتر از ۳ سال باشد برابر با ۱ و در غیر اینصورت برابر با ۰ است.
Experience	EXP	اگر حسابرس سه سال متوالی شرکت را حسابرسی نموده است برابر با ۱ و در غیر اینصورت برابر با ۰ است.

۳-۱-۵- متغیرهای کنترلی

ROE = بازدهی حقوق صاحبان سهام (برابر است با سود خالص

$Size$ = اندازه شرکت (برابر است با لگاریتم طبیعی کل

تقسیم بر کل حقوق صاحبان سهام)

داراییهای شرکتها

برای بررسی تاثیر مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت

LEV = نسبت بدهی (برابر است با کل بدهی تقسیم بر کل

گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی بر ارزش افزوده بازار از

داراییها)

یک مدل رگرسیونی به صورت زیر استفاده شده است:

ROA = بازدهی داراییها (برابر است با سود خالص تقسیم بر

(مدل ۱۳)

کل داراییها)

$$MVA_{it} = \beta_0 + \beta_1 STD_{it} + \beta_2 FRQ_{it} + \beta_3 AQ_{it} + \beta_4 Size_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 ROA_{it} + \beta_7 ROE_{it} + \varepsilon_{it}$$

۴-۱-۵- متغیر وابسته

MVA = ارزش افزوده بازار شرکت
(مدل ۱۴)

حقوق صاحبان سهام - ارزش بازار سهام = MVA

۵-۱-۵- متغیرهای مستقل و کنترلی همانند فرضیه اول می باشند.

۱-۶- آمار توصیفی

برای بررسی و تجزیه و تحلیل اولیه داده ها، آمار توصیفی متغیرهای پژوهش محاسبه و در نگاره ۱ ارائه شده است. آمار توصیفی شامل میانگین، میانه، انحراف معیار، ماکزیمم و مینیمم کلیه متغیرهای تحقیق است. همانطور که در نگاره ۱ دیده می شود نسبت بدهی شرکتها دارای میانگین ۶۱٫۷ درصد می باشد. گستره تغییرات نسبت بدهی شرکتها بین ۱۲٫۹ تا ۸۵٫۲ درصد می باشد.

۶- تجزیه و تحلیل داده های پژوهش

نگاره (۱) آمار توصیفی مربوط به متغیرهای تحقیق در شرکتهای نمونه

علامت اختصاری	AQ	EVA	FRQ	LEV	MVA	ROA	ROE	SIZE	STD
میانگین	۰٫۲۹۰۴	۶۴۳۶۹۸٫۲	-۰٫۱۳۴	۰٫۶۱۷۹	۴۰۴۱۴۲٫۳	۰٫۱۰۵۹	۰٫۲۷۸۰	۱۳٫۵۱۹	۰٫۳۳۳۳
میانه	۰٫۰۰۰۰	۶۰۸۱۰٫۳۷	-۰٫۱۱۴	۰٫۶۴۸۱	۵۴۰۳۲٫۱۰	۰٫۰۸۳۶	۰٫۲۵۷۲	۱۳٫۳۸۳	۰٫۰۰۰۰
ماکسیمم	۱٫۰۰۰۰	۱۲۸۱۳۸۰۶	۰٫۱۰۲۲	۰٫۸۵۲۰	۱۸۶۱۸۲۲۰	۰٫۶۲۰۳	۰٫۸۴۱۱	۱۸٫۴۳۷	۱٫۰۰۰۰
مینیمم	۰٫۰۰۰۰	-۴۱۷۸۴۸٫۸	-۰٫۱۹۶۷	۰٫۱۲۹۱	-۵۰۴۵۹۹۰	-۰٫۳۳۹۹	-۰٫۴۵۲۴	۹٫۸۲۱۴	۰٫۰۰۰۰

۲-۶- آمار استنباطی

انجام آزمون فرضیهها، مستلزم برقراری فرضهای مانا بودن متغیرهای تحقیق، همسانی واریانس و عدم خود همبستگی است. زیرا در صورت عدم برقراری، نتایج بدست آمده قابلیت اتکا ندارند و این امر موجب استنتاجهای غلط می شود. پس از اطمینان از برقراری فروض رگرسیون به آزمون فرضیههای پژوهش پرداخته شده است.

نشان دهنده این است که متغیرها مانا هستند. این بدان معنی است که میانگین و واریانس متغیرها در طول زمان و کوواریانس متغیرها بین سالهای مختلف ثابت بوده است. در نتیجه استفاده از این متغیرها در مدل باعث به وجود آمدن نتایج کاذب نمی شود.

همانطور که در جدول ۳ نتایج ارائه شده است برای کلیه متغیرها مقادیر بدست آمده زیر ۵ هستند بنابراین هم خطی بین متغیرها وجود ندارد و تخمین رگرسیون به دست آمده معتبر است.

همانطور که در جدول ۲ نمایان است کلیه متغیرهای تحقیق در آزمون ریشه واحد کوچکتر از ۰/۰۵ است که

نگاره ۲ نتایج آزمون مانایی متغیرها

احتمال	آماره	علامت اختصاری	احتمال	آماره	علامت اختصاری
۰٫۰۰۰	۲۲۶٫۲۰۹	ROA	۰٫۰۰۰	۲۷۴٫۵۸	AQ
۰٫۰۰۰	۲۴۰٫۳۲۳	ROE	۰٫۰۰۰	۲۸۰٫۵۳۶	EVA
۰٫۰۰۰	۳۰۷٫۶۳۱	SIZE	۰٫۰۰۰	۷۳۱٫۱۱۸	FRQ
۰٫۰۰۰	۴۰۳٫۱۶۱	STD	۰٫۰۰۰	۲۶۷٫۷۶۶	LEV
			۰٫۰۰۰	۳۷۲٫۷۷۷	MVA

نگاره ۳ نتایج آزمون عامل افزایش واریانس

مقدار VIF	نماد متغیر	مقدار VIF	نماد متغیر
۱٫۹۷۹۴۲۷	LEV	۱٫۰۵۳۵۴۷	STD
۳٫۶۶۴۹۳۷	ROA	۱٫۰۶۱۱۴۷	FRQ
۲٫۲۵۶۰۲۰	ROE	۱٫۰۸۸۷۶۴	AQ
		۱٫۰۷۸۵۶۶	SIZE

نگاره ۴ نتایج آزمون ناهمسانی واریانس‌ها

مدل	مقدار آماره	p-value	نتیجه
مدل ۱	۰,۸۹۰۴	۰,۵۳۳۴	عدم وجود ناهمسانی واریانس
مدل ۲	۰,۹۱۳۸	۰,۵۱۲۶	عدم وجود ناهمسانی واریانس

آزمون فرضیه‌ها

نتایج آزمون فرضیه اول تحقیق

سطح معنی داری آماره f برای فرضیه اول تحقیق کمتر از پنج صدم می باشد بنابراین فرضیه اول تحقیق تایید می گردد و با توجه به اینکه مقدار آماره t مربوط به مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی به ترتیب $۱۹,۰۴۴-$ ، $۲۴,۵۸۹$ و $۳۳,۳۵۳$ می باشد و سطح معنی داری مربوط به متغیرهای مستقل کمتر از $۰/۰۵$ می باشد. همچنین با توجه به آماره t چنین می توان بیان داشت که مدیریت استانداردهای حسابداری با ارزش آفرینی شرکتها دارای رابطه معنی داری به صورت معکوس می باشد اما کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی با ارزش افزوده اقتصادی دارای رابطه معنی داری به صورت مستقیم می باشند، و این رابطه بدان مفهوم می باشد که مدیریت استانداردهای حسابداری باعث کاهش ارزش افزوده اقتصادی و کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی باعث افزایش ارزش افزوده اقتصادی گردیده اند.

سطح معنی داری آماره f برای فرضیه دوم تحقیق کمتر از پنج صدم می باشد بنابراین فرضیه دوم تحقیق تایید می گردد و با توجه به اینکه مقدار آماره t مربوط به مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی به ترتیب $۱۴,۷۵۰-$ ، $۲۴,۰۴۴$ و $۵,۲۵۹$ می باشد و سطح معنی داری مربوط به متغیرهای مستقل کمتر از $۰/۰۵$ می باشد. همچنین با توجه به آماره t چنین می توان بیان داشت که مدیریت استانداردهای حسابداری باعث کاهش ارزش افزوده بازار گردیده اما کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی باعث افزایش ارزش افزوده بازار شده اند.

با توجه به آنچه از نتایج فرضیات تحقیق برمی آید به نظر می رسد که سهامداران شرکتهای بورسی و فعالان بازار سرمایه برای مواردی همچون کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی و همچنین مدیریت استانداردهای حسابداری اهمیت ویژه ای قایل هستند زیرا در صورت افزایش کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی انتظارات از بازدهی افزایش یافته و در نتیجه بر ارزش گذاری شرکتها تاثیر گذاشته و در نهایت باعث افزایش ارزش آفرینی گردیده است و باعث افزایش قیمت سهام شرکتها و در نهایت باعث افزایش ارزش افزوده بازار سهام شرکتها شده است.

در ادامه جهت پرهیز از نادیده گرفتن نقض فرض همسانی واریانس و رخداد نتایج کاذب ممکن در روند تخمین، لازم است که از روش مناسب برای تشخیص وجود یا عدم وجود ناهمسانی واریانس با آزمون معتبر استفاده شود. برای این منظور از آزمون براس-پاگان با فرض صفر مبنی بر عدم وجود ناهمسانی واریانس جملات باقی مانده استفاده شد.

نتایج به دست آمده از این آزمون که در جدول زیر منعکس شده حاکی از تایید فرض صفر مبنی بر همسانی واریانس‌ها برای مدل است، لذا در مدل مشکل ناهمسانی واریانس وجود ندارد ($p>0.05$).

بررسی هم خطی

در این پژوهش برای بررسی هم خطی از مقدار VIF (عامل افزایش واریانس) استفاده می شود. اگر این مقدار برای متغیرها کمتر از ۱۰ باشد، یعنی هم خطی بین متغیرها کم است و رگرسیون به دست آمده معتبر است. همانطور که در نگاره ۵ نتایج ارائه شده است برای کلیه متغیرها مقادیر بدست آمده زیر ۱۰ هستند بنابراین هم خطی بین متغیرها وجود ندارد و تخمین رگرسیون به دست آمده معتبر است.

نگاره ۵ مقادیر عامل افزایش واریانس

مقدار VIF	نماد متغیر
۱,۰۵۳۵۴۷	STD
۱,۰۶۱۱۴۷	FRQ
۱,۰۸۸۷۶۴	AQ
۱,۰۷۸۵۶۶	SIZE
۱,۹۷۹۴۲۷	LEV
۳,۶۶۴۹۳۷	ROA
۲,۲۵۶۰۲۰	ROE

متغیرها	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره آزمون t	احتمال آزمون t
STD	-۰,۳۰۴۰۳	۰,۱۵۹۸۹	۱۹,۰۱۴۴-	۰,۰۰۰۰
FRQ	۰,۴۷۰۶۴۶	۰,۱۹۱۴۰	۲۴,۵۸۹۶۵	۰,۰۰۰۰
AQ	۰,۵۶۲۹۷۱	۰,۱۶۸۷۹	۳۳,۳۵۳۵۷	۰,۰۰۰۰
SIZE	۰,۲۸۸۹۵۹	۰,۰۵۴۷۱	۵۲,۸۱۷۴	۰,۰۰۰۰
LEV	-۰,۱۱۱۸۴۸	۰,۰۰۶۸۴۰	۱۶,۳۵۲۰۴-	۰,۰۰۰۰
ROA	۰,۲۱۱۸۶۷	۰,۱۱۸۱۳	۱۷,۹۳۵۲۳	۰,۰۰۰۰
ROE	۰,۰۶۷۹۱	۰,۰۰۵۰۰۵	۱۳,۵۶۸۸	۰,۰۰۰۰
C	۰,۲۹۰۲۹	۰,۰۸۴۶۹۲	۳,۴۲۷۶۵	۰,۰۰۰۰
ضریب تعیین	۰,۵۵۵۷۵۳	معیار دوربین واتسون		۱,۶۲۷۱۹۱
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۵۵۰۵۵۳			
آماره F فیشر	۱۰۶,۸۷۱۳			
احتمال F فیشر	۰,۰۰۰			

نتایج آزمون فرضیه دوم تحقیق

متغیرها	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره آزمون t	احتمال آزمون t
STD	-۰,۳۰۵۶۷-	۰,۰۲۰۷۲	۱۴,۷۵۰۴۹-	۰,۰۰۰۰
FRQ	۰,۵۹۶۴۶۶	۰,۰۲۴۸۰۶	۲۴,۰۴۴۸۸	۰,۰۰۰۰
AQ	۰,۰۱۰۴۶	۰,۰۱۹۸۹	۵,۲۵۹۶۱۷	۰,۰۰۰۰
SIZE	۰,۱۶۸۹۲۷	۰,۰۰۷۰۹۱	۲۳,۸۲۴۴۳	۰,۰۰۰۰
LEV	-۰,۲۸۶۵۲۷-	۰,۰۰۸۸۶۶	۳۲,۳۱۹۲۱-	۰,۰۰۰۰
ROA	۰,۳۷۲۳۶۷	۰,۰۱۵۳۱	۲۴,۳۲۱۷۸	۰,۰۰۰۰
ROE	۰,۴۲۸۳۲۷	۰,۰۰۶۴۸۷	۶۶,۰۳	۰,۰۰۰۰
C	۰,۰۸۱۴۰۱	۰,۰۱۰۹۷۶	۷,۴۱۶۰۱۷	۰,۰۰۰۰
ضریب تعیین	۰,۵۹۹۴۵۲	معیار دوربین واتسون		۱,۷۲۴۳۳۱
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۵۹۴۷۶۳			
فیشر F آماره	۱۲۷,۸۵۰۵			
فیشر F احتمال	۰,۰۰۰			

۷- بحث و نتیجه گیری

هدف حسابداری و گزارشگری مالی از نیازها و خواستهای اطلاعاتی استفاده کنندگان سرچشمه می‌گیرد. هدف اصلی گزارشگری مالی، بیان اثرات اقتصادی رویدادها و عملیات مالی موثر بر وضعیت و عملکرد واحد تجاری برای اشخاص خارج از واحد تجاری جهت کمک به آنان در اتخاذ تصمیمات مالی در ارتباط با واحد تجاری است. ابزار اصلی انتقال اطلاعات به اشخاص مزبور، صورت‌های مالی است که محصول نهایی فرآیند حسابداری و گزارشگری مالی محسوب می‌شود. هیئت تدوین استانداردهای حسابداری سازمان حسابرسی در مبنای نظری حسابداری و گزارشگری مالی هدف‌های عمده حسابداری و گزارشگری مالی را فراهم آوردن اطلاعات لازم برای ارزیابی وضعیت مالی و بنیه اقتصادی و فراهم آوردن

اطلاعات لازم برای ارزیابی و توان سودآوری بیان نموده است. و باید در نظر داشت که بازار سرمایه در اقتصاد کشور نقش حیاتی ایفا می‌کند. این بازار نه تنها پولها و سرمایه‌های راكد را از طریق شرکتها به فعالیت می‌اندازد بلکه خود به عنوان شاخص رونق اقتصادی کشور عمل می‌کند. بنابراین، توجه به این بازار و مبنای اساسی تصمیم‌گیری در آن ضروری است. مسلماً هدف سرمایه‌گذاران از سرمایه‌گذاری در هر شرکت کسب بازدهی متناسب با سرمایه‌گذارانشان است. اگر شرکت در ایجاد ارزش، موفق باشد نه تنها سرمایه‌گذاران و افراد داخلی شرکتها بلکه در سطح وسیع‌تر، جامعه از ایجاد ارزش بهره‌مند خواهد شد. سنجش عملکرد در فرآیند تصمیم‌گیری با توجه به اهمیت نقش بازار سرمایه از مهمترین موضوعات حوزه اقتصاد مالی

است، پس کارکرد معیارهای مالی و اقتصادی به منظور ارزیابی عملکرد شرکتها ضروری است.

در این پژوهش تاثیر مدیریت استانداردهای حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی بر ارزش آفرینی شرکتها پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گرفت. یافته های پژوهش نشان می دهد که افزایش در مدیریت استانداردهای باعث کاهش در ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار گردیده است، اما افزایش در کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی باعث افزایش در ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار شرکتها شده است. این نتایج مطابق با نتایج حاصل شده از تحقیق اروج خان و همکاران ۲۰۱۸ که آنها واکنش بازار سهام شرکت هایی که تحت تاثیر استانداردهای FASB هستند را بررسی نمودند؛ و تحقیق رستمی و همکاران ۱۳۹۶ که به بررسی ارتباط بین کیفیت سود و ارزش شرکت (نقش تعدیل کنندگی تاخیر غیرعادی حسابرسی پرداختند. و نتایج حاصل شده از تحقیق نوروش و همکاران ۱۳۹۴ که به بررسی کیفیت سود و ارزش شرکت پرداختند. و نتایج حاصل شده از تحقیق احمدی و همکاران ۱۳۹۴ که به ارزیابی نقش محیط اطلاعاتی و رشد شرکت در قیمت گذاری اقلام تعهدی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند و همچنین نتایج حاصل شده از تحقیق حیدری ۱۳۹۷ که به بررسی تاثیر شاخص های افشای اختیاری اطلاعات و ریسک نقدشوندگی بر ارزش افزوده اقتصادی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت و همچنین نتایج حاصل شده از تحقیق کریسماجی و همکاران ۲۰۱۹ که تجزیه و تحلیل اثر افشای گزارش پایداری، ارزش افزوده اقتصادی و سایر عوامل اساسی شرکتها بر ارزش شرکت را بررسی نمودند، می باشد.

یافته های پژوهش نشان می دهد مدیریت استانداردهای حسابداری با ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار دارای رابطه منفی معنی داری می باشد، و این ارتباط منفی بدان معناست که استفاده ناصحیح و مدیریت شده از استانداردهای حسابداری باعث کاهش ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار در شرکت های بورسی گردیده است، و باید در نظر داشت که ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار مبین وضعیت شرکت در دراز مدت می باشد، همچنین نتایج نشان داد که کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی دارای رابطه ای معنی دار و مثبت با ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار شرکتها می باشند، و به عبارت بهتر با افزوده شدن بر کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی بر میزان ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار شرکتها افزون گردیده است و این مطلب

نشان دهنده آن است که سرمایه گذاران، سهامداران شرکتها و فعالان بازار سرمایه نسبت به کیفیت اطلاعات مالی که در اختیار آنها قرار داده می شود واکنش های مناسبی از خود بروز می دهند لذا حائز اهمیت است که شرکتها سعی بر ارائه اطلاعات مالی با کیفیت داشته باشند تا از این طریق به هدف حداکثرسازی منافع سهامداران کمک نمایند. و همچنین باید در نظر داشت که در صورت استفاده شرکتها از خدمات حسابرسان متخصص و کارآزموده که باعث افزایش کیفیت حسابرسی در گزارشات مالی شرکتها می گردند ریسک اطلاعاتی شرکتها کاهش یافته و با کاهش ریسک اطلاعاتی، بازده مورد انتظار سهامداران افزایش می یابد، افزایش در بازده مورد انتظار سهامداران باعث بهبود وضعیت ارزشگذاری سهام شرکتها از سوی بازار و خصوصا سهامداران شرکتها خواهد شد و این بهبود ارزشگذاری در نهایت باعث افزایش میزان ارزش افزوده اقتصادی و ارزش افزوده بازار سهام شرکتها خواهد شد و لذا سهام شرکتهایی که دارای حسابرسان کارآزموده تر و همچنین دارای گزارشات حسابرسی باکیفیت تری هستند می تواند سهام مناسب تری برای نگهداری و یا خرید باشد، زیرا با توجه به آنچه در بالا شرح آن رفت اینگونه از شرکتها می توانند ارزش آفرینی بیشتری برای مالکان خود به همراه داشته باشند.

فهرست منابع

- * حیدری رامشه، مینا، ۱۳۹۷، بررسی تاثیر شاخص های افشای اختیاری اطلاعات و ریسک نقدشوندگی بر ارزش افزوده اقتصادی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، یازدهمین کنفرانس بین المللی حسابداری و مدیریت و هفتمین کنفرانس کارآفرینی و نوآوری های باز، تهران، شرکت همایشگران مهر اشراق.
- * خسروی، سعید و حبیب الله نخعی، ۱۳۹۷، بررسی تاثیر ویژگی های کمیته حسابرسی بر ارزش افزوده اقتصادی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، اولین همایش سراسری علم و فناوری هزاره سوم اقتصاد، مدیریت و حسابداری ایران، تهران، موسسه برگزار کننده همایش های توسعه محور دانش و فناوری سام ایرانیان.
- * دادخواه ابراهیم ۱۳۹۷ " تاثیر ثروت ایجاد شده برای سهامداران، سود قبل از بهره و مالیات و عملکرد شرکت بر ارزش بازار شرکت " پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد تهران مرکز
- * دانشوره، سمیرا و موسی احمدی، ۱۳۹۸، بررسی رابطه بین ارزش افزوده اقتصادی و جریان نقدی در شرکت های

- of the De Franco, Kothari and Verdi (2011) measure. Paper presented at the 36th annual conference of the European Accounting Association, Paris.
- * Kyriaki Kosmidou, Dimitrios Kousenidis, Anestis Ladas, Christos Negkakis 2020 " Regulation of capital flows: Effects on liquidity and the role of financial reporting quality, Journal of Economic Behavior & Organization Volume 175 July 2020 Pages 86-97
 - * Martin R.W. Hieb 2017 " Management accounting as a political resource for enabling embedded agency" Management Accounting Research (2017), <http://dx.doi.org/10.1016/j.mar.2017.03.003>
 - * Mergenthaler, Richard. (2009). Principles- Based Versus Rules-Based Standards and Earnings Management . Available at <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1528524>
 - * NINGZHONG.LI 2017 " PERFORMANCE MEASURES ,WEALTH CREATED FOR SHAREHOLDERS AND EBITDA ON MARKET VALUE" Journal of Accounting Research Vol. 54 No. 4 September 2017
 - * Ross, J., L. Shi, and H. Xhi. (2018). The determinants of accounting comparability around the world, Working paper. Binghamton University.
 - * Salaga Jakub , Bartosova Viera, Kicova Eva 2015 " Economic Value Added as a measurement tool of financial performance" Procedia Economics and Finance 26 (2015) 484 – 489
 - * Urooj Khan, Bin Li, Shivaram Rajgopal, Mohan Venkatachalam, 2018 " Do the FASB's Standards Add Shareholder Value?" The Accounting Review: March 2018, Vol. 93, No. 2, pp. 209-247.
 - * Yuyang Zhang, Konari Uchida, Hua Bu 2013 " How do accounting standards and insiders' incentives affect earnings management? Evidence from China" Emerging Markets Review 16 (2013) 78–99
- پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چهارمین کنفرانس ملی در حسابداری، مدیریت و مهندسی مالی با تاکید در پارادایم های منطقه و جهان، تهران، دبیرخانه دائمی کنفرانس،
- * رستمیان فروغ؛ محمد خدایی وله زا قرد؛ مجتبی حیدر ۱۳۹۶ " رابطه ویژگی های کیفیت سود و عملکرد " پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی مقاله ۴، دوره ۳، شماره ۱۲، زمستان ۱۳۹۰، صفحه ۷۹-۱۱۲
 - * رستمی، مسعود؛ میلاد رستمی و هنگامه خزایی، ۱۳۹۶، بررسی ارتباط بین کیفیت سود و ارزش شرکت (نقش تعدیل کنندگی تاخیر غیرعادی حسابرسی)، فصلنامه پژوهش های جدید در مدیریت و حسابداری ۴ (۱)
 - * سعادت حمید ۱۳۹۵ " بررسی رابطه توان ایجاد وجه نقد و انعطاف پذیری مالی با بازده سرمایه گذاریها و عملکرد شرکت " پایان نامه کارشناسی ارشد
 - * صفری گرایلی مهدی، دهقان فریبا ۱۳۹۶ " کیفیت حسابرسی و ارزش گذاری بازار از نگاهداشت وجه نقد شرکت ها " حسابداری مدیریت : بهار ۱۳۹۶، دوره ۱۰، شماره ۳۲؛ از صفحه ۵۹ تا صفحه ۷۰.
 - * نوروش ایرج؛ ابوالفضل مومنی یانسری؛ مهدی صفری گرایلی ۱۳۹۴ " کیفیت سود و ارزش شرکت: شواهدی از شرکت های ایرانی " پژوهش های حسابداری مالی سال هفتم، شماره چهارم، پیاپی (۶۲)، زمستان ۱۳۹۱
 - * Anderson, Ronald W. and Hamadi, Malika (2016) Cash holding and control-oriented finance. Journal of Corporate Finance, 41. pp. 410-425. ISSN 0929-1199
 - * AsmaHoucine 2017 " The effect of financial reporting quality on corporate investment efficiency: Evidence from the Tunisian stock market" Research in International Business and Finance, Volume 42, December 2017, Pages 321-337
 - * Easley, D., and M. O'Hara. (2004). Information and the Cost of Capital. Journal of Finance, Vol. 59, Pp. 1553–1583.
 - * Folsom, David and Hribar, Paul and Mergenthaler, Richard and Peterson, Kyle, Principles-Based Standards and Earnings Attributes (2015). Management Science, Forthcoming. Available: at <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2046190>.
 - * Francis, J.R., M. Pinnuck, and O. Watanabe. (2014). Auditor Style and Financial Statement Comparability. The Accounting Review 89: 605-633.
 - * Krismiaji, Maria Purwantini, and Adi Prabhata, (2019), "Corporate Governance, Earnings Management, and Economic Value Added - Indonesian Evidence" in International Conference on Economics, Management, and Accounting, KnE Social Sciences, pages 182–199. DOI 10.18502/kss.v3i26.5373
 - * Kalogirou, F., V. Kiosse, and P. Pope. (2017). Accounting Comparability: Testing the Performance

Accounting Knowledge & Management Auditing
Vol. 11/ No. 42/ Summer 2022

The impact of management of accounting standards, financial reporting quality and audit quality on corporate value creation

Saman Khorshid

Ph.D Student Of Accounting, Islamic Azad University, Noor Branch, Noor, Iran

Yahya Kamyabi

Associate Professor of Accounting, University of Mazandaran , Babolsar, Iran

Mehdi Khalilpour

Ph.D Of Accounting.(Assistant Professor , Islamic Azad University, Noor Branch, Noor, Iran

Abstract

The development of capital markets has increased the pressure on companies to perform better by increasing shareholder awareness. Shareholders as business owners are looking to increase their wealth, given that increasing wealth is the result of the business unit's desired performance. In management literature,

Different indicators for performance measurement are presented from different perspectives. Benefits of organizations are always interested in predicting the future situation and are looking for methods that are more accurate, efficient and faster in predicting the future situation. Act.

In this study, the aim is to investigate the impact of management of accounting standards, financial reporting quality and audit quality on corporate value creation. To conduct this research, a sample of 101 companies from companies listed on the Tehran Stock Exchange during the period 1392 to 1397 has been used. The statistical method used in this study is multivariate regression method using data panel method. The results of the research hypotheses test showed that there is a significant relationship between accounting standards management, financial reporting quality and auditing quality with economic added value and market value added.

Keywords: Company Value Creation, Accounting Standards Management, Financial Reporting Quality, Audit Quality